

Hiermee geloof ik de hoofdvraag van inzonderheid beantwoord te hebben.

Toch moet — vóór ik van de hoofdvraag op enkele neven-vragen kom — me nog iets van 'hart'.

Ik vrees, dat wat inzonder zijn vraag deed stellen, zich wel — ook bij hem zelf — aandiende als bloot-verstandelijke moeilijkheid, maar dat iets anders zich met dat „verstandelijk” camoufleerde.

Wat bloot-verstandelijk schijnt, heeft zoo de eenheid van ons zieleleven, vaak een voor ons-zelf onzichtbaren geestelijk-zedelijken achtergrond. We hebben er heel dikwijls meer in te doen met ons verdorven gevoels- en wils-leven, dan met vragen van ons verstand.

Als ik onder vier oogen met hem was, zou ik m'n inzonder vragen, of dat ook misschien bij hem het geval kon zijn.

Wat me recht geeft en ten plicht stelt die vraag te doen, is de vorm van de zijne.

Hij vraagt zoo eigenaardig, of het wezen van Gods soevereinen Raad en alles beheerschende voorzienigheid niet in den weg staat aan een oprecht en innig berouw over de zonde.

Waar toe dienen die bijvoegelijke naamwoorden „oprecht” en „innig” hier?

De vraag ware ook daarzonder volledig geweest. Er moet in vragers zieleleven iets zijn waaruit dat op zich zelf overbodige opkwam.

Het zal dit zijn, vrees ik, dat er in vragers leedwezen over de zonde, naar zijn eigen oordeel, niet is die kracht en innigheid, die hij beseft, dat voor God betamelijk en noodig is; dat hij nu — ons hart is arglistig! — voor dat gemis van innigheid en teederheid een verklaring zoekt, die hem zelf niet bezwaart en waarin hij daarom rust kan vinden — en dat hij die verklaring nu hoopt gevonden te hebben in de moeilijkheden die zijn denken heeft met de verzoening tusschen Gods vrijmacht en 'smenschen zedelijke verantwoordelijkheid.

Als dat zoo mocht zijn, zouden we ons met een krachtig „halt!” midden op zijn weg willen zetten.

Want die weg is een gevaarlijke, en zou, liep hij dien ten einde toe af, een weg ten verderve blijken.

Neen, bij afwezigheid van oprecht en innig berouw over de zonde, ligt niet hierin onze redding, dat we de on gevoeligheid van ons bot en hoogmoedig hart, verklaren en vergoelijken met velerlei vonden, — het allerminst met een of andere tegenstrijdigheid in wat God ons in Zijn Woord openbaarde — dat is den Heiligen Geest tegenstaan en bedroeven, ons-zelfen blinddoeken, en ons hart verharderen.

Wat in zulk een toestand ons redden kan is, juist omgekeerd, door het vlammeende vonnis van het Woord Gods over alle zonde, al die webben van eigen weefsel te laten wegbranden, en zonder ophouden onzen God aanroepen, dat Hij door Zijn Geest ons verstand steeds meer verlichte, tot een rechte kennis van de zonde in al haar gruwelijkheid en afschuwelijkheid, in haar God-tergend karakter en in haar doemwaardige schuld — en ons hart steeds gevoeliger make voor de krenking en den hoon die alle zonde is, beide voor Zijn recht en voor Zijn liefde.

Niets-sparend zelf-gericht is de poort waarachter de vergevende genade Gods in Christus ons op wacht — en ook geldt het woord des Apostels: „Indien we ons-zelfen oordeelden, we zouden niet geoordeeld worden”.

De beantwoording van een paar ondergeschikte vragen laat ik wachten tot een volgend nummer, zoo God wil.

V.

F.

UIT HET POLITIEKE- EN SOCIALE LEVEN

Werkstaking.

I.

Dagen van arbeidsconflict en staking blijven immer voor den Christen moeilijke dagen. Voor de partijen, die bij het conflict betrokken zijn, de patroons en de werklieden, wel het allereerst.

Daar dreigt niet alleen ernstige materiële schade, daar worden ook door het conflict banden verbroken op een wijze, die menigeen groote smart berokkent.

De toekomst van een onderneming kan er bij op het spel staan, de concurrentie-mogelijkheid van heel een bedrijf, maar evenzeer de levensmogelijkheid van enkele of van vele arbeiders.

Niet ieder voelt de bangheid van deze conflicten even diep, maar het aantal van hen, die er mee tobben, die er onder gebukt gaan, is toch veel grooter dan men denkt. De bijzondere verhoudingen, die er in menige onderneming trots alle levensverzakelijking gelukkig nog gebleven zijn, maken voor velen een stakingsperiode tot den moeilijksten tijd van hun leven.

Maar ook zij, die niet persoonlijk bij het conflict betrokken zijn, althans niet wat de directe gevol-

gen betreft, hebben het in dagen van economischen strijd lang niet gemakkelijk. Wij denken allereerst aan de leiders der Christelijke Vakorganisaties. Men heeft wel eens de voorstelling gelezen, dat dezen in het algemeen stakings-maniakken zouden zijn, dat ze van conflicten moeten leven, maar dat is een zoo oppervlakkige redeneering, zoover van het leven af geschreven, dat wij daaraan geen woord hoeven te wijden.

Een organisatieleider, die weet dat het naar een conflict gaat loopen, is in den regel heel wat bezadiger, dan velen onder zijn leden. Hij weet, dat hij de verantwoordelijkheid draagt voor honderden. Dat elke fout die hij maakt tal van gezinnen kan benadeelen. Dat het mislukken aan hem kan, mogelijk ook zal geweten worden.

Hij weet, dat hij in deze zaken voor God recht moet staan. Dat hij te zoeken heeft naar den vrede in het bedrijfsleven. Dat hij geen avonturen mag najagen. Dat hij alleen mag verdedigen, wat rechtvaardig en alleen kan zoeken, wat bereikbaar is. Onder dezen last hebben velen zich gebogen.

En wederom ook voor de ambtsdragers in de Kerk des Heeren zal, als zij het nauw nemen met de zorg voor de zielen, een tijd van conflict een zware tijd zijn. Het conflict in zichzelf is al van zoo groote beteekenis. Maar daaromheen komen nog zooveel omstandigheden, die vooral naar buiten, den toestand verscherpen. Daar is het posten, het volgen, dat voor den buitenstaander zoo heel spoedig op hinderlijk volgen lijkt.

Daar is de toon in het onderling gesprek, daar is de geest van verzet, die zoo dikwijls, vooral de jongeren aangrijpt, daar is de zorg in de gezinnen, de verbittering als het misloopt soms, de haat, die tot uiting komt in woord en gebaar.

Dan komt het Avondmaal en de vraag of men Avondmaal vieren kan, of men tot het Avondmaal toelaten mag, die met hun naasten in openlijk conflict zijn gekomen?

En dan is daar ook nog de predikant, die, als elken Zondag, het Woord heeft te bedienen. Moet hij, zooals wij dat eens hoorden uitspreken, het evangelie prediken zonder meer? Of moet hij ook in de prediking toonen, dat hij weet van het conflict, dat ook een deel van zijn gemeente beroert en zoo wij hopen ontroert?

Moet hij, indien hij een uitgesproken meening heeft, partij kiezen en dat laten merken in de prediking?

Moet hij, zooals men dat in sommige kringen noodwendig schijnt te achten, in elk geval naast de arbeiders gaan staan om deze niet van de Kerk te vervreemden? Of heeft hij, zooals anderen oordeelen, tot elken prijs het gezag van den werkgever te schragen?

Wij zouden de vragen kunnen vermenigvuldigen. Daarom leek het ons goed over dit belangwekkend maatschappelijk verschijnsel enkele opmerkingen te maken. We stellen ons niet voor, dat wij daarmede alle moeilijkheden zullen oplossen. Zelfs hebben wij geen oogenblik de illusie, dat wij alle lezers zullen bevredigen.

Maar wij komen in ons leven, ook in het leven der Kerk met deze dingen in aanraking. En wij hebben soms partij te kiezen. Wij dienen dit dan te doen met volle overtuiging.

Een sleutel, die op alle sloten past is natuurlijk niet te maken. Elk conflict heeft haar eigen oorzaken en haar eigene, meestal ook eigenaardige, aspecten.

Zonder studie, zonder informatie, zonder belangstelling komen wij er nooit. Waar het gaat om groote economische belangen, waar het gaat om het heil der zielen, is de zaak onze studie en arbeid en belangstelling ook wel waard.

Het ligt in ons voornemen iets te schrijven over het wezen der werkstaking; over het standpunt, dat de Christelijke arbeidersbeweging ten opzichte van dit maatschappelijk verschijnsel inneemt; over de verkeerde practijken, die in dagen van conflict zoo gemakkelijk insluipen en de zielen kunnen schaden, en over de moeilijkheden, die zich daarbij voordoen ten opzichte van prediking en zielszorg.

Wij bepalen ons daarbij tot de economische conflicten. Het zijn immers deze stakingen alleen, met welke de Christelijke vakorganisaties te maken hebben en waarbij ze herhaaldelijk partij zijn. Natuurlijk kunnen christelijke arbeiders ook wel eens, huns ondanks, in moeite komen met z.g. solidariteitsstakingen, of sympathiestakingen. Maar deze vorm van staking wordt in de kringen der Christelijke vakbeweging terecht veroordeeld.

Niet anders staat het met de politieke staking. Van meet af hebben onze christelijke arbeiders daartegen positie genomen. Ze hebben het niet gelaten bij resoluties en woorden, ze hebben dat ook getoond met de daad. Wij hebben maar te herinneren aan 1903 en aan het pogen in 1918.

De politieke werkstaking is in wezen „revolutie”. Het is de poging om langs illegalen weg te bereiken, wat langs wettelijken weg niet te verwezenlijken is. Het is de poging om door economische ontwijking de overheid te dwingen iets te doen of te laten, wat deze meent dat gelaten of gedaan moet worden. Het is de dienaresse Gods verlagen tot een dienstmeid van het volk.

Hier liggen de moeilijkheden niet. Hier kan voor een christenarbeider het martelaarschap liggen,

maar nooit iets anders. Want krachtens zijn belijdenis van de plaats en roeping, van het gezag en de eere der Overheid, zal hij te vinden zijn in de voorste gelederen dergenen, die deze revolutiepoging trachten te breken.

G. BAAS Kza.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

De actie van de jonggereformeerden in Zwitserland.

I.

De generale synode van Arnhem droeg aan de door haar te benoemen deputaten onder meer ook op „zooveel mogelijk contact te zoeken en te onderhouden met vertegenwoordigers van het gereformeerd kerkelijk leven in het buitenland, voor zoover nog geen „correspondentie” met bepaalde kerken kan worden aangegaan” (Acta, art. 50).

Op hun eerste vergadering, Donderdag 27 November 1930, werden vier hunner aangewezen om in het bijzonder deze aangelegenheid te behartigen. Dit viertal kwam direct voor de eerste maal saam bij één hunner, die tot secretaris uit hun midden werd benoemd. Het was op deze vergadering, dat aan mij werd verzocht me op de hoogte te stellen omtrent wat ik hier boven aangaf als titel van een reeks artikelen die daaromtrent, zoo God wil, nader zullen inlichten. Immers ik had medegedeeld van voornemen te zijn mijn zomervacantie door te brengen op den Hasliberg boven Meiringen in het Berner Oberland. Dat er zulk een actie was kon ons niet onbekend zijn. Meer dan één onder de onzen had of hier in ons land, of ook in Zwitserland zelf reeds kennis gemaakt met Zwitsers die vooraanstaanden in deze beweging. Worden niet in de lijst van „medewerkers in het buitenland” aan het driemaandelijks orgaan „Antirevolutionaire Staatskunde” genoemd ds Rudolf Grob, Südstrasse 120, Zürich en dr Charles Schüle, Erlenbach (Zürich)? Verder had prof. dr H. Bouwman in „De Bazuin” reeds een en andermaal iets medegedeeld inzake eene beweging waarvan Zürich het middelpunt vormt, die veler belangstelling heeft gewekt. Toen ik dan ook eenigen tijd vertoefd had in het Evangelisches Erholungsheim te Hasliberg en den hausfather dr Rudolf Burckhardt had leeren kennen als een dichter en schrijver, heel goed bekend in Duitschland en Zwitserland, vroeg ik hem of hij ds R. Grob van Zürich kende en mij zijn adres kon geven, daar ik dit toen niet bij me had. Dr R. Burckhardt kende hem wel, want hij voegde er onmiddellijk aan toe: die behoort tot de jonggereformeerden; doch ik merkte tevens, dat onze hausfather niet sympathiek stond tegenover hun actie, en zoo geschiedde het, dat ik verder geen navraag bij hem deed naar pfr Grob, hoewel hij bij eenige welwillendheid diens adres mij wel had kunnen geven, daar pfr Grob, ook als director van „Die Schweizerische Anstalt für Epileptische” een bekende persoonlijkheid is. Zoo informeerde ik dan niet verder bij onzen hausfather. Deze ondervinding leidde tot een voor de hand liggende conclusie: Tout comme chez nous. De aan mij persoonlijk nog onbekende director Grob werd me er te lever om, en de Züricher beweging bood mij reeds eenig aspect. Ik dacht: goed zoo vrienden! Wij hebben dat ook gekend en kennen dat nog wel en pfr R. Grob had toen zelf al van de zijde van eenige Nederlanders eene voor hem zeer ontuchtende ervaring opgedaan op „die Ausschuss-Sitzung des Internationalen Verbandes für Innere Mission und Diakonie vom 15-19 Juni 1928 in Zürich”, waarop ik later nog terug denk te komen. Er waren evenwel in Hasliberg gasten gelogeerd uit de stad Zürich. Dezen had ik leeren kennen als menschen die niet gansch vreemd stonden tegenover kerkelijke en godsdienstige aangelegenheden en derhalve informeerde ik bij hen naar pfr Grob en diens juist adres. Ja, dien naam kenden zij er wel als den naam van een degelijken predikant, doch verder konden ze me niet inlichten en zijn adres had ik nog niet. In ons heerlijk vakantieoord had ik ook kennis gemaakt met eene familie uit Lausanne. Zij zocht met ons in aanraking te komen, toen zij veraamen had, dat wij Nederlanders waren, en dat wel in het bijzonder daar één harer intiemste kennissen en nauwe geestverwanten een Nederlander was, met wien zij veel omgang had gehad toen zij in Zürich woonde. Dankbaar dat ik in kennis kwam met een gewezen Zürichsche familie, die bijzonder veel belang stelde in de dingen van Gods koninkrijk, informeerde ik direct naar pfr Grob. Ja, die kenden zij heel goed. Zij spraken van dr Grob. Mij bleek al spoedig, dat deze dr Grob niet director R. Grob kon zijn, want deze familie behoorde niet tot de Landskerk, maar tot eene Vrije evangelische gemeente, welke in nauw contact staat met Christijona, waartoe ook de bewuste dr Grob behoorde; deze familie kende pfr R. Grob niet verder, hoewel diens naam aan haar niet geheel onbekend was. Ik had derhalve het gevraagde adres nog niet, doch had een dubbele ervaring opgedaan, en wel deze, welke van week tot week werd versterkt, dat vele van

onze mede-
een na der-
dan wel ui-
uit Nederl-
kerk beho-
oeder de
andere erw-
men in Zw-
beweging
vooral in
groeien on-
bij kwam
vinding. A-
schap aan
man, een
het een
te Reu-
hotels was
het eene l-
onthoud o-
leden der
christelijke
zen fluit-
van Weis-
sproken, h-
kenden en
zoek aan.
Hij ontv-
de aanb-
van en m-
gen Deze
den enger
ook niet.
beduidde
ik verteld
was en no-
leiding da-
tus verhu-
wel aan e-
wel een
kanten, c-
Reuti.
hunner z-
kunnen k-
ik nu na-
in de nal-
morgens
weest, w-
was stan-
beantwo-
n bedien-
de beide
moest mi-
dr Rudolf
dienstloof-
stamhui-
laten bo-
grootte e-
den bouw-
naast he-
ringen, l-
avonds
dienstloof-
Burckhar-
het geva-
dienstloof-
officieel
rijkspostl-
in het s-
hieruit,
den wor-
in het ka-
Des M-
eerstens
gekerkt
den was
als op 2
Hij was
zijn vee-
Zondag.
En toch
kerk me-
verdedig-
de finen
naar tw-
wij als
andere
den weg
bescheid
Darbiste
pension-
ik, dat
samenk-
het evar
in de B-
richting
kerken
een san-
schoem-
dienstloof-
haus en
Daheim
van Me-
moest d-
niet als
kant in
Haslibe-
De afst-
weerm